

Gramatică
pentru clasa a VII-a

Capitolul 1. Vocabular și comunicare. Actualizarea cunoștințelor	3
Capitolul 2. Vocabular. Variație stilistică. Ortografie și ortoepie	13
Test de evaluare.....	30
Capitolul 3. Verbul	33
Test de evaluare – Verbul	54
Capitolul 4. Interjecția.....	57
Capitolul 5. Pronumele	62
Test de evaluare: pronumele și adjectivele pronominale	82
Capitolul 6. Numeralul	85
Test de evaluare: Numeralul	90
Capitolul 7. Adjectivul	92
Autoevaluare – Adjectivul	104
Capitolul 8. Atributul	105
Test recapitulativ – Atributul	114
Capitolul 9. Circumstanțialul de cauză.....	117
Capitolul 10. Circumstanțialul de scop	122
Capitolul 11. Fraza.....	128
Evaluare finală	
Test final 1.....	136
Test final 2.....	139
Test final 3.....	142

Elemente de construcție a comunicării:

Actualizare:

- Strategii de comprehensiune și de interpretare a textului literar/nonliterar;
- Cuvântul: formă și sens (sensul de bază și sensul secundar; sensul propriu, sensul figurat). Rolul contextului în crearea sensului. Omonime. Cuvinte polisemantice;
- Variație stilistică (limbă scrisă, limbă vorbită);
- Structura fonologică a cuvintelor: diftong, triftong, hiat. Despărțirea în silabe (principiul fonetic).

Competențe specifice:

- Aplicarea conștientă a achizițiilor lexicale și semantice de bază, din limba română standard, pentru exprimarea corectă a intenției comunicative;
- Valorificarea achizițiilor fonetice de bază, în realizarea propriei pronunții și scrieri, dar și pentru evaluarea pronunției și scrierii celorlalți, prin raportarea la normă, cu scopul corectării erorilor în comunicare;
- Utilizarea deprinderilor dobândite pentru monitorizarea corectitudinii comunicării, prin raportarea la normă.

A. 1 Citește, cu atenție, textul de mai jos și răspunde la cerințe:

Bobby așteaptă câțva timp îndărătul ușii, ascultând bubuiturile piesei corale, apoi ieși pe coridor, trase cu urechea la ușa sălii de gimnastică, unde se auzeau răbufniri colective și ritmice și comenzi: „unu-doi, mâinile înainte, un-doi, fandaa-re”; privi pe gaura cheii o sală de la parter și apoi se plimbă prin curte, mușcând dintr-un sandwich cumpărat de la bufet, până ce soneriile și clopoțelul zbârnâiră în toate colțurile școlii, urmate aproape imediat de chihote și năvăliri de copii pe săli.

- Măi, Bobby – îi zise Tocilescu când îl întâlni – să știi că ți-o coace Ostrogotu!
- Aiurea!
- Crezi că nu?
- Zeze**!

Bobby și cu toți colegii din a șaptea B se urcară la etaj, sărind câte două trepte de piatră deodată, și intrară în largă sală de desen. Din cauza aglomerației de clase, erau purtați peste tot și plasați mai ales în amfiteatru și în sala sus-pomenită. Bănci mari, de formă tabulară, vopsite în verde și scrijelite de inscripții, ocupau prima jumătate a sălii. Cealaltă jumătate era aproape goală, mobilată de jur-împrejur de vreo bancă răzlețită, ținând către centrul secțiunii, unde pe cuiere erau expuse modele de ipsos, nasuri, urechi, brațe mușchiuloase cu oasele de fier ieșite, precum și vegetale stilizate. Un enorm tablou de pânză zugrăvit în ulei de profesorul Bran își arăta cusătura unei reparații ce dezvăluia că pânza fusese sfâșiată cu briceagul. Tabloul îl reprezenta pe Peneș Curcanul povestind acasă isprăvile din război și era un adevărat muzeu etnografic. (...)*

Bobby contemplă cu o strămbătură din nas enorma pânză, care-l lăsa rece din orice punct de vedere posibil, și-și dădu opinia estetică:

— Aiurea!

În fond era îngrijorat de extemporalul de care era sigur și care, deloc improvizat, lua la Silvestru Capitanovici proporțiile unei teze trimestriale. Bobby își alege un loc mai izolat între ușă și fereastră, ca să poată mânui la nevoie cartea, și atrase cu greutate în fața lui și pe Tocilescu, tobă de carte, ca de obicei.

(G. Călinescu, *Cartea nunții*)

* Clasa a VII-a de liceu de atunci corespunde clasei a XI-a de astăzi

** Zeze = interjecție ce are în text sensul de: fleacuri! prostii!

1. Ce calitate și ce rol au în text cei menționați?

- a) elev/profesor/personaj istoric
- b) personaj principal/ secundar/figurant;

Bobby

- a) _____
- b) _____

Peneș Curcanul

- a) _____
- b) _____

Ostrogotu

- a) _____
- b) _____

Tocilescu

- a) _____
- b) _____

Silvestru Capitanovici

- a) _____
- b) _____

2. Cine este autorul tabloului?

2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect:

I. Bobby mănâncă sandviciul:

- a) în sala de desen;
- b) în curte;
- c) pe coridor;
- d) în sala de clasă.

II. Locul unde erau expuse modele de ipsos, nasuri, urechi, brațe mușchiuloase cu oasele de fier ieșite, precum și vegetale stilizate este:

- a) în amfiteatru;
- b) pe bănci;
- c) în tablou;
- d) pe cuiere.

III. Tabloul îl reprezintă pe:

- a) Ostrogotu;
- b) Peneș Curcanul;
- c) George Călinescu;
- d) directorul școlii.

IV. Atitudinea lui Bobby față de tablou este de:

- a) indiferență;
- b) admirație;
- c) mirare;
- d) furie.

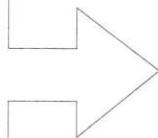
V. Motivul pentru care Bobby se așază într-un loc mai izolat între ușa și fereastră este:

- a) pentru a nu îi fi prea cald;
- b) pentru a putea să se retragă în sine;
- c) pentru a putea copia mai ușor;
- d) pentru a mânca pe furiș sandviciul.

3 Cum ți-l imaginezi pe Bobby? Desenează-i trăsăturile! În opinia ta, este un elev:

simpatic/antipatic
tocilar/dezinteresat de școală
curajos/fricos
energic/moale
conformist/nonconformist

Adaugă trăsături:

4 Exprimă-ți punctul de vedere: aș vrea/nu aș vrea să am un prieten ca Bobby, pentru că:

5 Explică înțelesul expresiilor extrase din text:

ți-o coace:

îl lăsa rece:

tobă de carte:

6 Încercuiește varianta corectă.

Cuvintele *a coace*, *rece*, *tobă* au, în expresiile de la exercițiul anterior, sens: propriu/figurat.

Alcătuiește câte un enunț în care să aibă sensuri diferite.

7 Scrie enunțuri cu omonimele cuvintelor din text: *bancă*, *unde*, *care*, *mai*:

8 Așază termenii enumerați în tabel, în funcție de folosirea lor în limba actuală: *îndărățul*, *sandwich*, *școalei*, *chihote*, *zexe*, *tabulară*, *mușchiuloase*, *zugrăvit*, *extemporal*, *isprăvile*.

Nu se mai folosesc deloc	Se folosesc rar, fiind înlocuite cu termeni mai moderni	Se folosesc, dar se scriu/se pronunță diferit	Se folosesc, cu alt sens

9 Pune în evidență caracterul polisemantic, menționând cât mai multe sensuri ale cuvintelor din text: (de exemplu, pentru piesă: de șah).

	piesă	
	piatră	

B. Citește, cu atenție, textul următor și răspunde la cerințe:

Aveam patrusprezece ani: nici înfățișare de fetiță, nici de adolescentă – o stare pe care mama o numea „vârsta ingrată”. Rochiile mele nu erau nici deasupra genunchiului, cum poartă copiii, nici mai lungi, cum poartă codanele. Șosetele ajungeau până sub genunchi. Două degete mai sus era marginea rochiei. Pantofi de lac cu tocul ceva mai înalt decât la încălțăminte bărbătească. Părul îl îpleteam în coade, strânse tare pe cap, așa, ca să-mi rămână fruntea descoperită. Mama zicea că am fruntea inteligentă fiindcă e mare (eu eram de altă părere).

Nu cred să fi băgat de seamă cineva, în vara aceea, la Ocna Sibiului, că mă aflam printre vilegiaturiști, deși tare aș fi vrut să fie altfel. Lumea se ocupa de Diana Slavu. Parcul tot răsuna parcă de ecoul numelui ei, și eu nu știam cine e și cum arată. (...)

Atunci au apărut, coborând din pădure, cu rachete și mingi, vreo patru băieți și-o fată. Unul dintre ei rămăsese mai în urmă și striga: „Diana!” Fata avea un păr blond-arămiu, care cădea în undulații mari până la jumătatea gâtului. Părea că se amuză grozav. Râdea cu hohote, arătându-și dinții, strălucitori. Între băieți părea mică (e drept că purta pantofi de tenis), dar, ajunsă în dreptul nostru, s-a desprins de grup și părea înaltă. Era subțire și săltată ca un mânz. S-a apropiat de noi și, zâmbind cu dinții, cu părul, cu ochii, în loc de bună ziua, i-a întreat pe băieții de

lângă mine: „Cum merge cu toceala?”(...) Purta o rochie de olandă albă, cu cute care începeau să se desfacă mai jos de șolduri. Brațele îi erau goale până la umeri. În jurul gâtului purta, înnodată, o batistă de mătase bleumarin cu picățele albe. De departe, părul părea mai umflat și de culoare mult mai închisă. Am crezut-o nepus de fericită.

Într-o zi am aflat cu mirare că are numai patrusprezece ani, și de atunci am început să trag și mai mult cu urechea la tot ce spunea lumea despre ea. Nu știu de ce amănuntul că e de vârsta mea avea pentru mine atâta importanță. Parcă în jurul meu nu mai auzeam pronunțându-se alt nume decât al ei.

(Cella Serghi, *Pânza de păianjen*)

Observație: cuvintele *patrusprezece* și *coade* sunt forme învechite; în limba literară actuală corecte sunt formele: paisprezece, cozi.

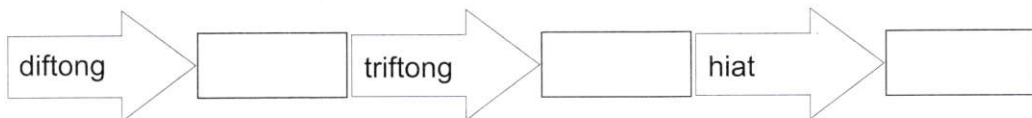
1 Scrie câte un sinonim pentru sensul din text al cuvintelor de mai jos, folosind, la nevoie, dicționarul (DEX):

ingrată = _____
vilegiaturiști = _____
olandă = _____
amănuntul = _____

2 Desparte în silabe cuvintele:

adolescentă = _____
rochiile = _____
mingi = _____
strălucitori = _____
vârsta = _____
urechea = _____
fiindcă = _____

3 Identifică în fraza următoare un cuvânt cu diftong, unul cu triftong și unul cu hiat: *Purta o rochie de olandă albă, cu cute care începeau să se desfacă mai jos de șolduri.*

4 Citește afirmațiile referitoare la textul dat și încercuiește litera potrivită, A (adevărat) sau F (fals):

a) Este un text descriptiv de tip tablou.	A / F
b) Este un text dialogat.	A / F
c) Este un text narativ și descriptiv.	A / F
d) Textul conține descriere de tip portret.	A / F
e) Naratorul întâmplărilor este Diana.	A / F
f) Naratorul povestește la persoana I.	A / F

5 Scrie cel puțin două asemănări și două deosebiri, existente în text, între fetele descrise:

Fata narator (Ilinca)

Asemănări

Diana Slavu

--	--	--

Deosebiri

Deosebiri

6 Precizează un motiv pentru care naratoarea își împletea părul în cozi strânse pe cap.

7 Menționează două caracteristici ale vestimentației Dianei Slavu.

8 Explică motivul pentru care personajul narator a început să aibă și mai mult interes pentru Diana, după ce a întâlnit-o.

9 Prezintă, în cel mult 50 de cuvinte, semnificația enunțului:

Am crezut-o nespus de fericită.

10 Ești de acord sau nu ești de acord cu opinia mamei, conform căreia adolescența poate fi considerată „vârsta ingrată”? Argumentează-ți răspunsul, într-un text de 50-100 de cuvinte, prin referire la informațiile din text sau la experiența personală.

C.

„Atunci când devii adolescent, pășești peste un pod. Poate că ești deja pe el. Pe celălalt mal este maturitatea. Copilăria este în spatele tău. Podul este făcut din lemn. Pe măsură ce pășești peste el, podul arde în spatele tău.”

(Gail Carson Levine, *Scriind magie. Creând povești care zboară*)

1 Rezumă unul dintre textele citate la secțiunea A sau B, în cel mult cinci enunțuri:

2 Scrie, în cadranele de mai jos, cuvinte sau enunțuri referitoare la unul dintre textele date, la alegere:

Cuvinte-cheie	Sentimente
Ai vrea să fii ca unul dintre personaje? De ce?	Ce sfat i-ai da unuia dintre personaje?

